



## SPOROČILO ZA JAVNOST:

### PRIPRAVA NA VOŽNJO (NAČRTOVANJE POTI)

Za prometno varnost pri gibanju ljudi in stvari iz kraja v kraj je pomembna primernost in dinamičnost vožnje motornega vozila. Večinoma pa se vozniki ne zavedajo, kako pomembno je tudi načrtovanje poti vožnje oziroma osebna priprava na vožnjo.

Pred daljšo, težavnejšo ali nepoznano vožnjo je načrtovanje še pomembnejše. Kako bo voznik načrtoval svojo vožnjo, je odvisno predvsem od njegovih osebnostnih danosti:

- kako vodi socialne interakcije (medsebojne odnose med udeleženci) v prometu,
- kakšno je njegovo osebno vedenje (predvidevanje, zaznavanje tveganja, sprejemanje odločitev),
- kako obvlada tehnične aspekte svoje vožnje,
- kakšno odgovornost ima do sebe in do drugih.

Na odločitve za vožnjo vpliva presoja, zakaj, kje, kdaj in s kom voznik opravlja neko vožnjo: zakaj se je odločil za svoj avtomobil in ne za javni prevoz, zakaj za dnevno ali nočno vožnjo, zakaj za vožnjo v prometnih konicah, zakaj za vožnjo v dežju ali snegu, zakaj za vožnjo, čeprav je pil alkoholne pijače, čeprav je utrujen ali pod stresom.

### MATRIKA USMERITEV ZA NAČRTOVANJE POTI

Osebne značilnosti, želje in zmožnosti voznika	<ul style="list-style-type: none"><li>• življenjski stil</li><li>• norme okolja</li><li>• osebne vrednote in norme</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• iskanje senzacij</li><li>• prilagajanje na pritisk okolja</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• nagibi za tveganje</li><li>• kontroliranje nagibov</li><li>• osebne značilnosti za tveganja</li></ul>
Vsebina poti in njena ocenitev	<ul style="list-style-type: none"><li>• izbira smeri poti</li><li>• ocenjen čas vožnje</li><li>• ocenjena nujnost potovanja</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• psihofizični pogoji voznika</li><li>• socialni odnosi in sopotniki v vozilu</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• osebne sposobnosti načrtovanja</li><li>• motivi za tveganje med vožnjo</li></ul>

Tukaj prihajamo do nujnosti uporabe voznikove „filozofije vožnje“. To je način voznikovega razmišljanja o vožnji in ravnanja na podlagi svojih odločitev. Vozniki morajo vedno uporabljati kritično razmišljanje o svoji vožnji, da lahko vrednotijo svoje odločitve in spoznajo posledice različnih izbir na varnost svoje vožnje.

*Usmeritve za načrtovanje glede na pogoje vožnje na nivoju (osebne značilnosti, želje in zmožnosti voznika):*

Poznavanje nivoja » osebne značilnosti, želje in zmožnosti voznika « pomaga razumeti, kako različni osebni in socialni pogoji vplivajo na voznikovo načrtovanje vožnje. Ravnanje voznika in njegova udeležnost v morebitnih prometnih konfliktih sta povezani z dejavniki, kot so: voznikova starost,

spol, osebnost, življenjski stil, življenjske vrednote, prirojene sposobnosti za vožnjo, socializacija v mladosti, družbeni položaj, izobrazba in prijatelji ter znanci.

*Usmeritve za načrtovanje glede na pogoje vožnje na nivoju (vsebina poti in njena ocenitev):*

Poznavanje nivoja » *vsebina poti in njena ocenitev* « nudi spoznanje o varnih in nevarnih osebnih možnostih, ko vozniki načrtujejo vožnjo z avtomobilom. Vožnjo je potrebno planirati z ozirom na kam, kdaj, kako in pod katerimi pogoji ter zakaj je sploh treba vožnjo izvesti. Vožnja naj bo načrtovana kot varna in prijazna do prometnih sodelujočencev ter okolja in, če je možno, naj se izogne nevarnim pogojem, kot so: gost promet, slabo vreme, neugoden dnevni čas, stanje alkoholiziranosti in utrujenost, neprimerni sopotniki.

**Načrtovanje same vožnje je torej potrebno – z zavedanjem in odgovornostjo:**

Planirajte vašo vožnjo v primernem, dobrem času. Preglejte dolžino poti, infrastrukturo ceste (vzdolžni nagibi), možne težke ali prepovedane odseke, križišča, kjer se lahko izgubite iz načrtovane smeri, druga vaša tveganja.

Upoštevajte gostoto prometa, vreme in stanje cestišča. Dovolite si več časa v slabem vremenu. Če je predvideno sončno vreme, vzemite sončna očala. Če je sonce za vami, je tudi v očeh nasproti vozečih voznikov. Vozite defenzivno, z nujnimi opravili: opazovanje, zavedanje (oboje lahko imenujemo predvidevanje), ustrezno reagiranje in omejevanje samega sebe.